

Hvidbog for Natura 2000-handleplan, N117 Kajbjerg Skov

Indholdsfortegnelse

1. Indledning	2
2. Liste med indkomne høringssvar	3
3. Myndighedernes bemærkninger til uddrag af høringssvar	3
4. Myndighedernes egne redaktionelle tilpasninger	7
5. Bilag med kopi af høringssvar	8

1. Indledning

Natura 2000-handleplanen beskriver indsatser, som skal sikre og forbedre vilkårene for de arter og naturtyper, der er udpeget i Natura 2000-området. Natura 2000-handleplanen er en sammenskrivning af de kommunale Natura 2000-handleplaner og Natura 2000-skovhandleplanerne udarbejdet af Miljøstyrelsen.

Denne hvidbog indeholder Miljøstyrelsen og Nyborg Kommunes bemærkninger til høringssvar.

Natura 2000-handleplanen har været i høring i perioden 16/1-12/3-2024.

Der er i høringsperioden indkommet 2 høringssvar.

I hvidbogen er en oversigt over indkomne høringssvar og hvilke myndigheder, der har bemærket på hvilke dele af høringssvarene. Endvidere præsenteres uddrag af de enkelte høringssvar med myndighedernes bemærkninger. Bemærkninger, der medfører ændringer i handleplanen er ligeledes markeret.

De indsendte høringssvar fremgår af bilag.

2. Liste med indkomne hørings svar

Nedenstående liste viser indkomne hørings svar til den samlede Natura 2000-handleplan.

Offentlige myndigheder
Miljøstyrelsen
Foreninger/organisationer
Ingen
Privatpersoner og private lodsejere
Lodsejer

3. Myndighedernes bemærkninger til uddrag af hørings svar

Myndighederne angiver her bemærkninger til de indkomne hørings svar. Det er den myndighed, som er ansvarlig for de respektive arealer og arter i Natura 2000-området, som kommer med bemærkning.

Det angives i svaret, hvis det fører til ændringer i Natura 2000-handleplanen. Dette er markeret med fed skrift under myndighedernes bemærkninger.

I nedenstående skema forkortes Miljøstyrelsen til MST.

Uddrag af hørings svar	Bemærkninger
Miljøstyrelsen: Behov for indsatser. Miljøstyrelsen gør opmærksom på, at planlagte indsatser for rydning af invasive arter generelt er planlagt med "op til x ha". Da der i Natura 2000-planens indsatsprogram fremgår et specifikt areal, skal dette specifikke areal fremgå som et minimumsareal fordelt mellem kommuner og Miljøstyrelsen ud fra registreringerne.	Nyborg kommune: Nyborg Kommune er enig i bemærkningen. Den endelige tekst i handleplanen rettes derfor, så der kommer til at stå "8 ha" i stedet for "Op til 7 ha" med bekæmpelse af invasive arter i Tabel 4 i afsnittet om behov for indsatser.
Lodsejer: En lodsejer vurderer, at Miljøstyrelsen har arbejdet med et forkert datagrundlag . Lodsejeren vurderer således, at der allerede nu er indført langt flere naturbevarende tiltag end planen tilskriver.	MST: Miljøstyrelsen kan oplyse, at de data der er anvendt til handleplanen er baseret på gennemførte eller igangværende indsatser i perioden 2010-2021 gældende for kortlagt habitatskov inden for Natura 2000-området. Data for indsatser baseres på tilgængelige data fra tilskudsordninger. I forhold til fredningen af Kajbjerg Skov har Miljøstyrelsen indarbejdet det i Natura 2000-planen for området, hvor det bl.a. fremgår af det overordnede mål for Natura 2000-området:

	<p>”Målet er, at Kajbjerg Skov fortsat vil være domineret af løvskov, med en artsrig urtevegetation, hvor skovnaturtyperne og de lysåbne naturtyper udgør et sammenhængende naturområde ud mod kysten.”</p> <p>Miljøstyrelsen takker for det detaljerede høringssvar med oplysninger om bl.a. naturforbedrende tiltag der er gjort i Kajbjerg skov. Miljøstyrelsen anerkender indsatsen der er blevet gjort og fortsat udføres i Kajbjerg Skov.</p> <p>Der tilføjes følgende til afsnit 3:</p> <p><i>Lodsejer har i forbindelse med høringen oplyst:</i></p> <p>”Der er udpeget 360 evighedstræer og udlagt 133 ha skov med biodiversitetsformål i Natura 2000 området. Der er endvidere udlagt 12 ha til urørt skov, som er tinglyst på ejendommen.”</p> <p>Miljøstyrelsen har ikke verificeret de ovenstående tal og gør opmærksom på, at der er forskel på, hvordan myndighederne og lodsejer har opgjort tallene, idet der i myndighedernes tal kun indgår kortlagt habitatnaturtypeareal, mens lodsejer vurderer på såvel kortlagte som ikke kortlagte naturarealer.</p>
<p>Lodsejer: Kommentar til punkt 1. Resumé. En lodsejer vurderer, at de har iværksat langt mere end Natura 2000 planen tilskriver og mener derfor at det må være tilstrækkeligt, at handleplanen tilsiger, at området skal være stabilt. Det vil således glæde lodsejer, hvis ordet ”fremgang” kunne udgå.</p>	<p>MST og Nyborg kommune: Miljøstyrelsen og Nyborg Kommune anerkender indsatsen der er blevet gjort og fortsat udføres i Kajbjerg Skov. Formuleringen i resuméet ”<i>Generelt gælder det for dette område, at den samlede forekomst af naturtyper og arters levesteder i Natura 2000-området, uanset om de er kortlagt, skal være stabil eller i fremgang, såfremt de naturgivne forhold giver mulighed for det.</i>” er en generel direkte reference til kravet i habitatbekendtgørelsens §4 stk 3.</p> <p>Formuleringen ændres ikke i handleplanen.</p>
<p>Lodsejer: Følgende fremgår af punkt 1 Hovedformålet med indsatserne i perioden 2022-27 er 1. Fokus på mere naturlige processer og naturens robusthed 2. Sikre og forbedre tilstanden af den eksisterende natur og levesteder 3. Bekæmpe invasive arter Jf. allerede fremførte argumenter vurderer lodsejer, at de allerede etablerede tiltag er nok til at tilsikre punkt 1 og 2. For punkt 3 vedkommende kan en yderligere indsats godt være nødvendig.</p>	<p>MST og Nyborg kommune: De indsatser, der henvises til i handleplanen, angiver den ramme Natura 2000-handleplanerne er lavet indenfor og beskriver det generelle, overordnede hovedformål med indsatserne i alle Natura 2000-planer i denne planperiode, hvor der er fokus på 1: mere naturlige processer og naturens robusthed 2. Sikre og forbedre tilstanden af den eksisterende natur og levesteder og 3. Bekæmpe invasive arter. Prioriteringen af den forventede forvaltningsindsats i planperioden er således sket på baggrund af opgørelsen af behovet for konkrete indsatser i N117 Kajbjerg Skov. Miljøstyrelsen og Nyborg Kommune anerkender indsatsen, der er blevet gjort og fortsat udføres i N117 Kajbjerg Skov, hvilket er med til videreføre de ovenfor nævnte indsatser i perioden 2022-2027 (2033 for skovbevoksede, fredskovspligtige arealer).</p>

	<p>Formuleringen i handleplanen ændres ikke.</p>
<p>Lodsejer: Følgende fremgår af punkt 1 ”Indsatsen udføres på private arealer i området. Projekter på private lodsejeres arealer gennemføres i videst muligt omfang gennem frivillige aftaler” Med henvisning til deres allerede store frivillige indsats og velvilje finder lodsejer det urimeligt, at der i dette handleplansudkast tales om mulig ”tvang”. Lodsejer foreslår således teksten rettet til ”Projekter på private lodsejeres arealer gennemføres gennem frivillige aftaler”.</p>	<p>MST og Nyborg Kommune: Natura 2000-planerne er bindende for myndighederne, men det lægges til grund, at den konkrete indsats i videst muligt omfang gennemføres ved frivillige aftaler. Frivillighed er fundamental i gennemførelsen af Natura 2000- planerne og vigtig for at sikre og fastholde den positive lodsejertilgang til at sikre naturen.</p> <p>Miljøstyrelsen og Nyborg Kommune anerkender indsatsen, der er blevet gjort og fortsat udføres i N117 Kajbjerg Skov på frivillig basis, og der er ingen planer om at ændre på det.</p> <p>Natura 2000-handleplanerne er baseret på lovgivning, som forpligter myndighederne til at gennemføre Natura 2000-handleplanerne samt sikre habitatnatur og arter. Dette gøres i videst muligt omfang gennem frivillige aftaler. Lovgivningen giver myndighederne mulighed for og i sidste ende pligt til at pålægge en drift, hvis det er for at sikre eksistensen af habitatnatur eller arter. Dette skal adresseres i Natura 2000-handleplanerne. Miljøstyrelsen og Nyborg Kommune ønsker, at naturforvaltningen foregår af frivillighedens vej, og vil kun i ganske særlige tilfælde være forpligtet til at påbyde en særlig drift.</p> <p>Formuleringen ændres ikke i handleplanen, idet indholdet om frivillige aftaler i handleplanen har ophæng i naturbeskyttelsesloven og skovloven.</p>
<p>Lodsejer: Kommentar til punkt 2. Baggrund Lodsejer påberåber, at handleplansforslaget ikke er konkret nok til, at man som lodsejer kan vurdere den konkrete gennemførelse.</p>	<p>Miljøstyrelsen og Nyborg Kommune:</p> <p>Handleplanen skal være så konkret, at dens gennemførelse kan vurderes. Dog må handleplanen ikke foregribe det præcise indhold af de aftaler eller afgørelser, der træffes i forhold til den enkelte lodsejer i forbindelse med gennemførelsen af handleplanen jfr. lovgivningen. Handleplanmyndighedernes opgørelse af behov for indsats fremgår af handleplanens afsnit 4.</p> <p>Myndighederne har taget udgangspunkt i tilgængelige data for indsatser i området, og har fokuseret på de særlige indsatser, der var fokus på i sidste planperiode. Der bliver tilføjet yderligere oplysninger til handleplanen indgivet af lodsejer i høringsperioden, som gerne skulle give en endnu bedre mulighed for at vurdere om handleplanen er gennemført.</p> <p>Der ændres ikke noget i handleplanen ud over den tidligere nævnte supplerende af indsatser indmeldt af lodsejer.</p>

<p>Lodsejer: Det er ikke korrekt, at der ikke er lavet indsatser for vandhuller i sidste planperiode</p>	<p>Nyborg Kommune: Nyborg Kommune kvitterer for oplysningen om oprensningen af vandhuller i N117 Kajbjerg Skov og er enig i indsatsen. Tabel 1 i afsnit 3 ændres derfor, så der fremgår ”3 stk” vandhuller restaureret i Tabel 1 i stedet for ”0 stk”.</p>
<p>Lodsejer: Kommentarer til tabel 3: Jf. vores indledning er disse tal fejlbehæftede. Skovnaturtypebevarende drift og pleje findes på min. 66 ha. som også er angivet i tabel 6. Der er ligeledes udlagt 11,95 ha. urørt skov og ikke 8 som tabellen foreskriver. Lodsejer nævner, at de har udlagt 133,02 ha. til skov med biodiversitets formål, hvis drift kan sidestilles med ”Skovnaturtypebevarende drift og pleje”.</p>	<p>Miljøstyrelsen: Miljøstyrelsen kan oplyse, at de data der er anvendt til handleplanen er baseret på gennemførte eller igangværende indsatser i perioden 2010-2021 beliggende i kortlagt habitatskov inden for Natura 2000-området. Det er Miljøstyrelsens vurdering, at de tal som lodsejer henviser til dækker over hele Natura 2000-området og ikke kun kortlagt habitatskov, som tabellen refererer til, hvorfor data ikke ændres. Jf høringssvar vedrørende ”Forkert datagrundlag” ovenfor skrives lodsejers oplysninger ind i afsnit 3, så handleplanen bliver mere retvisende for indsatserne i Natura 2000-området.</p>
<p>Lodsejer: Kommentar til punkt 4. Behov for indsatser. Tallene for igangværende indsatser er forkerte og behov for indsatser vurderes at være urealistisk. Lodsejer fremfører desuden, at hvis der pålægges urørt skov på de kortlagte skovnaturtyper, fjernes mulighed for skovnaturtypebevarende drift og pleje, og det må forventes, at den naturlige succession vil ændre skovnaturtypen, hvilket ikke er i tråd med handleplanen og vil modarbejde handleplanens mål, om at arealet med skovnaturtyperne skal være stabil eller i fremgang.</p>	<p>Miljøstyrelsen: Vedrørende igangværende indsatser og behov for indsats henvises til, at de data der er anvendt til handleplanen er baseret på gennemførte eller igangværende indsatser i perioden 2010-2021 beliggende i kortlagt habitatskov inden for Natura 2000-området. Det samlede behov for urørt skov er således det totale areal af kortlagt habitatskov i Natura 2000-området: ”Op til 67 ha”, hvilket svarer til arealerne i tabel 6, når decimaler medtages. Der er således givet en ramme for, hvor meget urørt skov der maksimalt kan udlægges med udgangspunkt i det totale kortlagte areal med habitatskov. Det er korrekt, at hvis der pålægges urørt skov, kan der ikke samtidig være skovnaturtypebevarende drift og pleje. Der er i handleplanen ikke taget stilling til, om urørt skov eller skovnaturtypebevarende drift og pleje er at foretrække på de enkelte arealer, hvorfor begge angives op til det maksimale areal af kortlagt skovhabitatnatur. Natura 2000-planerne lægger op til en dynamisk situation, hvor det ikke nødvendigvis er de samme forekomster af skovnaturtyperne, der over tid bidrager til sikring af den konkrete skovnaturtype. Styrelsen kan oplyse, at det, der tages højde for i målsætningens formulering, er, at naturen er dynamisk, og at man derfor accepterer, at en habitatnaturtype kan udvikle sig til en anden habitatnaturtype. Der er i Natura 2000-planens afsnit om modstridende interesser lavet en afvejning af successionen, hvis egeskoven ønskes bevaret ligesom, hvis genopretning af en for naturtyperne hensigtsmæssig</p>

	<p>hydrologi medfører, at tørre skovnaturtyper udvikler sig til våde skovnaturtyper, prioriteres denne udvikling på bekostning af tørre skovnaturtyper.</p> <p>Formuleringen i handleplanen ændres ikke.</p>
<p>Lodsejer: Kommentar til punkt 6. Prioritering af den forventede indsats</p> <p>Punkt 1.1 er allerede opfyldt og forslås slettet for denne planperiode. Punkt 1.2 Foreslås slettet Punkt 2.2. Lodsejer fremfører, at de allerede gør en stor indsats for dette bl.a. omkring ynglepladser for havørn. Punktet ses således allerede opfyldt, hvorfor det foreslås slettet.</p>	<p>MST og Nyborg kommune: De i handleplanen angivne indsatser er generelle, overordnede hovedformål med indsatserne i alle Natura 2000-planer, hvor der er fokus på 1: mere naturlige processer og naturens robusthed 2. Sikre og forbedre tilstanden af den eksisterende natur og levesteder og 3. Bekæmpe invasive arter. Prioriteringen af den forventede forvaltningsindsats i planperioden er således sket på baggrund af opgørelsen af behovet for konkrete indsatser i N117 Kajbjerg Skov. Miljøstyrelsen og Nyborg Kommune anerkender indsatsen, der er blevet gjort og fortsat udføres i N117 Kajbjerg Skov, hvilket er med til videreføre de ovenfor nævnte indsatser i perioden 2022-2027 (2033 for skovbevoksede, fredskovspligtige arealer).</p> <p>Formuleringen i handleplanen ændres ikke.</p>

4. Myndighedernes egne redaktionelle tilpasninger

Miljøstyrelsen er blevet opmærksom på formuleringen af sætning om frivillighed i afsnit 7, hvor der generelt skal tilføjes "som udgangspunkt", så sætningen lyder: "Projekterne gennemføres som udgangspunkt ved frivillige aftaler..."

Det er foretaget mindre redaktionelle ændringer i afsnittet lige under tabel 7. Indledningen til afsnittet er omformuleret, og tekst om frivillighed er justeret, idet der var en tekst der fremgik to gange.

5. Bilag med kopi af hørings svar

Nyborg Kommune

Arter og Naturbeskyttelse
J.nr. 2024 - 9554
Den 1. marts 2024

Hørings svar fra Miljøstyrelsen i forbindelse med offentlig høring af Natura 2000-handleplan Kajbjerg Skov område nr. N117

Miljøstyrelsen sender hermed hørings svar til forslaget til Natura 2000-handleplanen og har følgende bemærkninger til den.

Hørings svaret indeholder bemærkninger til følgende emner

- Behov for indsatser

Bemærkninger

Behov for indsatser

Miljøstyrelsen gør opmærksom på, at planlagte indsatser for rydning af invasive arter generelt er planlagt med "op til x ha". Da der i Natura 2000-planens indsatsprogram fremgår et specifikt areal, skal dette specifikke areal fremgå som et minimumsareal fordelt mellem kommuner og Miljøstyrelsen ud fra registreringerne.

Miljøstyrelsen har i Natura 2000-planen for området planlagt bekæmpelse af invasive arter på 8 ha med fokus på arealer med en kortlagt forekomst af invasive arter på over 10 % dækning. Miljøstyrelsens kortlægninger af invasive arter ligger på arealer, som kommunen er myndighedsansvarlig for. Kommunen har dog kun planlagt med bekæmpelse af invasive arter på 7 ha i afsnittet om behov for indsatser.

Kommunen er velkommen til at kontakte Miljøstyrelsen, hvis styrelsens bemærkninger skulle give anledning til spørgsmål. Styrelsen indgår gerne i dialog om de afgivne bemærkninger. Ved spørgsmål kan kommunen kontakte afsender af denne mail (Katrine Hansen Lemming kathl@mst.dk) eller Ditte Galsgård digal@mst.dk.

Med venlig hilsen

Jakob Høeg
Fagkoordinator chef for natur

Miljøstyrelsen
+45 72 54 40 00
mst@mst.dk

Høringsvar fra lodsejer vedr. udkast til natura 2000-handleplan 2022– 2027, Kajbjerg Skov

Vi skal nedenfor komme med vores høringssvar og indsigelser til handleplansudkastet for Natura 2000 området Kajbjergskoven Habitatområde H101.

Helt overordnet set vurderer vi, at Miljøstyrelsen i forbindelse med udarbejdelsen af handleplansudkastet har arbejdet med et forkert datagrundlag. Vi har således allerede nu indført langt flere naturbevarende tiltag end planen tilskriver. De største tiltag er skitseret nedenfor. Herudover er der lavet mange mindre naturforberedende tiltag:

- Vi har udpeget 360 evighedstræer
- Vi har som en del af Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikter udlagt 133,02 ha. skov med biodiversitetsformål i Natura 2000 området. Dette er indledningsvis gjort for en 20. årige periode. Denne handleplansperiode er en del af denne 20. årige periode.
- Vi har udlagt 11,95 ha. til Urørt skov, som er tinglyst på ejendommen.
- Hele habitatsområdet er blevet PEFC-certificeret. Dette tilsikrer bl.a. balance mellem tilgang og afgang af vedmasse. Det tilsikrer ligeledes, at der efterlades træer til naturligt henfald i de områder, hvor der er hugst og at min 10 % af skoven er udlagt til naturplejede arealer.
- Området er desuden landskabsfredet under Holckenhavn Fredningen. Fredningen stiller mange krav til, hvordan skoven skal drives. Langt de fleste af disse bestemmelser fremmer en naturlig balance.

Det er således vores samlede vurdering, at der i habitatsområdet allerede på nuværende tidspunkt er lavet rigeligt med tiltag for at tilsikre opnåelsen og formålet med Natura 2000 planen. Vi finder det således hverken nødvendigt eller rimeligt, at dette handleplansudkast tilskriver yderligere driftsrestriktioner. Det er vores håb, at når Miljøstyrelsen jf. ovenfor, kigger på det rigtige datagrundlag for allerede iværksatte tiltag, at det kan vurderes, at der allerede er iværksat nok til at tilsikre Natura 2000 planen for handleplansperioden 2022 -2027.

Måtte dette ikke være tilfældet, vil vi sidde tilbage med en følelse af, at alt det, som vi har gjort frivilligt indtil nu, ikke kommer os til gode.

Kommentar til punkt 1. Resumé

I punkt 1 fremgår: ”Generelt gælder for dette område, at den samlede forekomst af naturtyper og arters levesteder i Natura 2000-området, uanset om de er kortlagt, skal være stabil eller i fremgang, såfremt de naturgivne forhold giver mulighed for det.”

Det er vores vurdering, at vi har iværksat langt mere end Natura 2000 planen tilskriver og mener derfor at det må være tilstrækkeligt, at handleplanen tilsiger, at området skal være stabilt. Det vil således glæde os, hvis ordet fremgang kunne udgå.

Følgende fremgår af punkt 1

Hovedformålet med indsatserne i perioden 2022-27 er:

1. Fokus på mere naturlige processer og naturens robusthed
2. Sikre og forbedre tilstanden af den eksisterende natur og levesteder
3. Bekæmpe invasive arter

Jf. allerede fremførte argumenter vurderer vi, at de allerede etablerede tiltag er nok til at tilsikre punkt 1 og 2. For punkt 3 vedkommende kan en yderligere indsats godt være nødvendig.

Følgende fremgår af punkt 1

”Indsatsen udføres på private arealer i området. Projekter på private lodsejeres arealer gennemføres i videst muligt omfang gennem frivillige aftaler”

Set i lyset af vores allerede store frivillige indsats og velvilje finder vi det urimeligt, at der i dette handleplansudkast tales om mulig ”tvang”. Vi foreslår således teksten rettet til ”Projekter på private lodsejeres arealer gennemføres gennem frivillige aftaler”.

Kommentar til punkt 2. Baggrund

Følgende fremgår af punkt 2, side 7 øverst. ”Handleplanen skal være så konkret, at dens gennemførelse kan vurderes”.

Vi vil gerne kvittere for, at dette faktisk er det første handleplansforslag for området, hvor det som lodsejer, i et vist omfang er muligt at vurdere, hvor Miljøstyrelsen og Nyborg Kommune gerne vil hen med habitatsområdet. De tidligere handleplaner har været så overordnede, at deres indvirkning har været umulige for os som lodsejer at vurdere.

Det er dog stadig vores vurdering, at handleplanen langt fra er så konkret, at dens gennemførelse kan vurderes af os som lodsejer. Vi påberåber os således, at handleplansforslaget ikke er konkret nok til, at vi som lodejer kan vurdere den konkrete gennemførelse.

Kommentar til punkt 3. Gennemførelse af Natura 2000-handleplan for sidste planperiode

Følgende fremgår af nedenstående figur punkt 3

Tabel 1: Følgende indsatser er finansieret via kommunernes egne midler eller DUT-midler*.

	Indsats	Kommunalt ejet	Privatejet
Nyborg Kommune	Rydning af uønsket opvækst på surt overdrev	-	1,4 ha realiseret
	Rydning af uønsket opvækst på strandvold	-	7 ha realiseret
	Restaurering af vandhuller	-	0 stk

* Omfatter ikke offentlige arealer, hvor ejeren gennemfører Natura 2000-planen i egne planer for forvaltningsindsatser. Se resumé af plan for forvaltningsindsatserne i bilag 1.

Det er ikke korrekt, at der ikke er lavet indsatser for vandhuller i sidste planperiode.

Jf. notat af Jan Gjandrup Jensen sagsnummer 450-2016-9607 af 30-08-2017 fra Nyborg Kommune er der lavet indsatser ved vandhul 1, 6 og 7.

Følgende fremgår af nedenstående figur punkt 3

Tabel 3: Gennemførte indsatser på skovbevoksede, fredskovspligtige arealer. Tallene dækker over perioden 2010-2021.

Indsats	Tilskudsfinansiering på private arealer¹ (ha)	Offentlige arealer² (ha)	Total (ha)
Forbedring af hydrologi*	0	-	0
Indsatser m.h.p. lysåben natur**	0	-	0
Skovnaturtypebevarende drift og pleje***	57	-	57
Urørt skov	8	-	8

¹ Indsatser på private arealer dækker over indsatser, som er tilskudsfinansierede.

² Indsatser på offentlige arealer dækker hovedsageligt over indsatser gennemført via lodsejeres egne midler men kan også være dækket af tilskudsordninger.

* Forbedring af hydrologi dækker over lukning af dræn og grøfter samt ophør med vedligeholdelse af afvanding

** Indsatser for lysåben natur dækker over græsning, hegning og rydning med henblik på lysåben natur.

*** Skovnaturtypebevarende drift og pleje dækker over flere indsatser, heriblandt sikring af naturtyper, træer til naturligt henfald, naturnær skovdrift, rydning af uønsket opvækst, problemarter og invasive arter samt skovgræsning og foryngelse.

Jf. vores indledning er disse tal fejlbehæftede. Skovnaturtypebevarende drift og pleje findes på min. 66 ha. som i også selv angiver i tabel 6. Der er ligeledes udlagt 11,95 ha. urørt skov og ikke 8 som tabellen foreskriver.

Som vi også har nævnt i indledningen, har vi udlagt 133,02 ha. til skov med biodiversitets formål, hvis drift kan sidestilles med "Skovnaturtypebevarende drift og pleje".

Kommentar til punkt 4. Behov for indsatser

Følgende figur fremgår af punkt 4

Tabel 4: Behov for indsatser for naturtyperne*

Forventede indsatser		Skøn over behov:		
		Igangværende indsats	Ny indsats	Samlet behov for indsats
Lysåbne naturtyper	Rydning af uønsket opvækst og invasive arter på surt overdrev	1,3 ha	-	Op til 1,3 ha
	Rydning af uønsket opvækst og invasive arter på strandvold	7 ha	-	Op til 7 ha
Skovnaturtyper med fredskovspligt**	Skovnaturtypebevarende drift og pleje	-	-	Op til 58 ha
	Urørt skov***	8 ha	-	Op til 67 ha
	Rydning af invasive arter	-	-	0 ha

* Omfatter ikke offentlige arealer, hvor ejeren gennemfører Natura 2000-planen i egne planer for forvaltningsindsatser. Se resumé af plan for forvaltningsindsatserne i bilag 1.

** Indsatser planlagt for skovnaturtyper med fredskovspligt vises udelukkende som et samlet behov for indsatser med undtagelse af urørt skov, hvor igangværende indsatser også vises. Skovnaturtypebevarende drift og pleje dækker over flere indsatser. Da der kan være overlap mellem indsatstyper, og da der efter afslutning af én type indsats kan være behov for at gentage indsatstypen, er behovet for indsatser vurderet samlet.

*** Igangværende indsats for urørt skov omfatter al tinglyst urørt skov til og med 2021. Tinglyst urørt skov anses i denne sammenhæng som en varig igangværende indsats.

Som nævnt ovenfor er tallene for igangværende indsatser forkerte.

Vi noter os med glæde, at vi allerede nu ligger 76,02 ha. over Miljøstyrelsens vurdering af det samlet behov for indsats, når det gælder "Skovnaturtypebevarende drift og pleje".

I tabel 4 skønnes behovet for urørt op til 67 ha. Hvilke specifikke arealer der kan pålægges urørt skov, har vi svært ved at se. De 66 ha. i tabel 6, med skovnaturtyperne, bøg på muld, egeblandskov og elle- askeskov, kan det ikke være. Pålægges der urørt skov på disse skovnaturtyper, ernes mulighed for skovnaturtypebevarende drift og pleje og det må forventes, at den naturlige succession vil ændre skovnaturtypen, hvilket ikke er i tråd med handleplanen og vil modarbejde handleplanens mål, om at arealet med skovnaturtyperne skal være stabil eller i fremgang.

Vi mener desuden, at der i behovet for op til 67 ha. urørt skov, ikke er taget højde for den stigende døde vedmasse i hele skoven, som følge af PEFC certificeringen, arealer med skov med biodiversitets formål, samt 360 livstræer mærket til naturlig henfald. De nævnte tiltag giver en stigende mængde dødt ved i hele skoven, der rigeligt udligner behovet for mere urørt skov.

Set i lyset af dette, finder vi det helt unødvendigt for opnåelsen af Natura 2000 planen at udlægge op til 67 ha. til urørt skov. Vi har, som nævnt allerede 11,95 ha urørt skov og med de øvrige naturforbedrende tiltag vi har lavet, forslår vi at der ikke pålægges os mere urørt skov.

Kommentar til punkt 6. Prioritering af den forventede indsats

Følgende fremgår af punkt 6

6. Prioritering af den forventede indsats

Natura 2000-planerne 2022-2027 har især fokus på en naturforvaltning, hvor man gør brug af naturens egne dynamikker. Samtidig fastholdes en række indsatser, der er kendt fra de gældende planer.

Hovedformålene med indsatserne i tredje planperiode (2022-2027) er:

- 1. Fokus på mere naturlige processer og naturens robusthed**
  - 1.1. der er øget fokus på en mere naturnær forvaltning med fokus på at sikre sammenhæng i naturen og mere naturlige dynamikker i Natura 2000-områderne
  - 1.2. der arbejdes for at udvide arealet med urørt skov
  - 1.3. der er fokus på tiltag mod klimaforandringer og dermed områdernes robusthed over for pludselige hændelser
- 2. Sikre og forbedre tilstanden af den eksisterende natur og levesteder hvilket bl.a. er i overensstemmelse med 'brandmandens lov' og EU's biodiversitetsstrategi 2030**
  - 2.1. fortsætte arbejdet med at sikre naturtilstanden f.eks. ved naturpleje på plejekrævende arealer
  - 2.2. fortsætte arbejdet med at afsøge behovet for og udlægge forstyrrelsesfrie zoner bl.a. til gavn for trækfugle, marine naturtyper og havpattedyr
  - 2.3. fokus på indsatser, der gavner truede arter og fugle
  - 2.4. fortsætte arbejdet med at afsøge behovet for at regulere fiskeri i beskyttede områder
- 3. Bekæmpe invasive arter**
  - 3.1. fortsætte arbejdet med at bekæmpe invasive arter

Punkt 1.1 er allerede opfyldt og forslås slettet for denne planperiode.

Punkt 1.2 Foreslås slettet

Punkt 2.2 Vi gør allerede en stor indsats for dette bl.a. omkring ynglepladser for havørn. Punktet ses således allerede opfyldt, hvorfor det foreslås slettet.

Ovenstående skitser de væsentligste af vores kommentar og indsigelser i forhold til Udkast til natura 2000-handleplan 2022–2027, Kajbjerg Skov.

Såfremt der skulle være spørgsmål eller I ønsker et møde kan nedenstående kontaktes.

Med ønske om et fortsat godt samarbejde.

